

ความสามารถในการอ่านคำแบบมีภาพประกอบของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านช่อง ตำบลวังจันทร์ อำเภอกงกระจัน จังหวัดเพชรบุรี

พรพิมล มาตรฐานมงคล*

ธงชัย สมบูรณ์**

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ความสามารถในการอ่านคำแบบมีภาพประกอบของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านช่อง ตำบลวังจันทร์ อำเภอกงกระจัน จังหวัดเพชรบุรี การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำแบบมีภาพประกอบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 3 คน ได้มาโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากกลุ่มประชากร จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ สื่อภาพประกอบคำ แผนการสอนการอ่านคำที่ผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้น และ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคำ ก่อน - หลัง การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์คะแนนก่อนและหลัง การทดสอบโดยใช้ภาพประกอบคำโดยใช้สถิติทดสอบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed -Ranks

*นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการการศึกษาเพื่อการพัฒนา เอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ

ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

**รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำวิชาพื้นฐานการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา

ผลของการศึกษาพบว่า

หลังจากที่ได้รับการฝึกอ่านคำแบบมีภาพประกอบ ของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านช่อง ตำบล วังจันทร์ อำเภอกงกระเจา จังหวัดเพชรบุรี มีความสามารถในการอ่านคำเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทนำ

จากการศึกษาในประเทศไทย พบว่า ประมาณร้อยละ 6 ถึง 7.3 ของเด็กวัยเรียนจะภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ Learning Disabilities ตามเกณฑ์การวินิจฉัยโรคทางจิตเวชของ DSM-IV-TR หรือเรียกชื่อเต็มว่า Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders Fourth Edition (American Psychiatric Association) เกิดจากความบกพร่องของการทำงานสมอง ทำให้เด็กที่มีสติปัญญาปกติ เรียนหนังสือได้ต่ำกว่าเกณฑ์ชั้นเรียน ความบกพร่องทางการเรียนนี้อาจเป็นเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง (เช่น การอ่าน การเขียน หรือ การคำนวณ) หรือหลายด้านผสมกัน ส่วนใหญ่ของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ นี้จะแสดงอาการให้เห็นตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา หากไม่ได้รับการวินิจฉัยและช่วยเหลือตั้งแต่เริ่มแรกเด็กจะไม่ประสบความสำเร็จด้านการเรียนเท่าที่ควร มีโอกาสตกซ้ำชั้นต่างๆ ที่มีสติปัญญาดี (ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล 2558, หน้า 507) เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จะมีลักษณะการอ่านดังนี้ คือ อ่านไม่ออก อ่านทีละคำ ทีละพยางค์ อ่านซ้ำ อ่านตะกุกตะกัก อ่านข้ามคำ อ่านเพิ่มคำ ใช้อ่านแทนคำที่อ่าน อ่านสลับกัน อ่านออกเสียงผิด อ่านจับใจความสำคัญไม่ได้ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่านทำให้ขาดความเข้าใจในเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน ซึ่งเป็นสาเหตุให้ประสบกับปัญหาอยู่ยากในการเรียน หรืออาจเรียนช้ากว่าเพื่อนในวัยเดียวกัน เนื่องจากมีภาวะบกพร่องด้านการอ่าน (อรนุช ลิมตศิริ, 2559, หน้า 91)

การใช้สื่อการสอนช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ได้โดยสะดวกรวดเร็ว ง่ายขึ้นและจำได้นาน นอกจากนี้สื่อการสอนยังช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอน ทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนดีขึ้น ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจต่อบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะในการสอนภาษาไทย (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550, หน้า 213) การนำวิธีสอนอ่านคำโดยใช้ภาพประกอบ เป็นวิธีหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับการสอนอ่าน ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ภาพจึงมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน ภาพเริ่มเข้ามามีบทบาททางการศึกษาในราวคริสต์ศตวรรษที่ 17 และมีความสำคัญต่อการศึกษามากขึ้นทุกขณะทั้งนี้เนื่องจากบุคคลจะมีการรับรู้ทางสายตา

ได้ดีกว่าการรับรู้ทางประสาทสัมผัสอื่นๆคือมีอัตราการรับรู้สูงถึง 75 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้น ภาพจึงได้รับการยอมรับว่าเป็นสื่อการสอนที่ให้ผลการรับรู้มาอย่างหนึ่ง ในบรรดาสื่อ การสอนทั้งหลายวัตถุประสงค์ของการนำภาพเข้ามาใช้ประกอบการสอนก็คือเพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้นทั้งนี้เพราะไม่ว่าผู้เรียนจะอยู่ในระดับใด มีอายุเท่าไรก็สามารถตีความหมายจากภาพได้ และยังสามารถจดจำภาพได้ดีกว่าคำหรือสิ่งเร้าประเภทอื่นๆ (สุจิตรา สุขเกษม, 2554, หน้า 7)

การศึกษาในครั้งนี้จึงใช้วิธีสอนอ่านคำโดยการใช้ภาพประกอบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ภาพประกอบคำมาช่วยในการเข้าใจความหมายของคำศัพท์ และอาศัยการฝึกทักษะในการเชื่อมโยงการคิดคำใหม่ๆด้วยวิธีที่เหมาะสมมาช่วยในการอ่านได้ถูกต้อง ซึ่งวิธีการสอนนี้จะช่วยให้เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ด้านการอ่าน มีความสามารถในการอ่านได้ในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านคำแบบมีภาพประกอบของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านช่อง ตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำแบบมีภาพประกอบของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ก่อนและหลังการใช้สื่อการสอนแบบมีภาพประกอบ

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านช่อง ตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 30 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านช่อง ตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรีจำนวน 3 คน ได้มาโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์การเลือกที่ได้รับการประเมินและคัดกรองค้างนี้

1.1. จากการประเมินความสามารถทางเชาวน์ปัญญา สำหรับเด็กอายุ 2-15 ปี ระดับสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์ปกติหรือฉลาดกว่า แต่การเรียนรู้ในด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายๆ ด้านจะช้ากว่าเด็กวัยเดียวกัน

1.2 คัดกรองโดยใช้แบบคัดกรองนักเรียน ที่มีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้ และออทิซึม KUS-SI Rating Scales: ADSD/LD/Autism (PDDs) ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ร่วมกับ โรงพยาบาลศิริราช พบว่า มีปัญหาด้านการอ่านและการเขียนและคำนวณ จึงได้นำปัญหา ด้านการอ่านมาแก้ปัญหาก่อน เพราะการอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญ

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การสอนอ่านคำโดยใช้ภาพประกอบของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ **ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ**

1. ผู้สอนสอนภาษาไทยหรือผู้สอนเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ จะ ได้วิธีการ พัฒนาเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้
2. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ เพื่อเพิ่ม ความสามารถในการอ่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ มีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้ คือ

1. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคำก่อนและหลัง
2. แผนการสอนการอ่านคำ
3. แบบฝึกการอ่านคำ โดยใช้ภาพประกอบคำ

วิธีดำเนินการศึกษา

การดำเนินการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลอง ซึ่งผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูลเอง โดยแบ่งเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 คือ ขั้นก่อนดำเนินการทดลอง (Pre-Test) ทำการประเมินความสามารถในการอ่านคำ โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านคำ จำนวน 30 คำ ทำการบันทึกผลลงในแบบบันทึกความสามารถทางการอ่าน

ระยะที่ 2 คือ ขั้นดำเนินการสอน ทำการฝึกอ่านคำแบบมีภาพประกอบที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง ใช้เวลาในการฝึก 5 สัปดาห์ ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2561 สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที รวม 15 ครั้ง

ระยะที่ 3 คือ ชั้นหลังการทดลอง (Post-Test) เมื่อทำการสอนครบ 5 สัปดาห์ ทำการประเมินความสามารถในการอ่านคำของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง (Post-Test) โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านคำ จำนวน 30 คำ ด้วยแบบประเมินชุดเดียวกับระยะที่ 1 ทำการบันทึกผลลงในแบบบันทึกความสามารถทางการอ่าน

ผลการทดลอง

ผลการศึกษาความสามารถในการอ่านคำแบบมีภาพประกอบของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านช่อง ตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ผลการศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ก่อนและหลัง การสอนอ่านคำแบบมีภาพประกอบ มีความแตกต่างกัน โดยหลังการสอนอ่านคำแบบมีภาพประกอบเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้สามารถอ่านคำได้เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถการอ่านคำก่อนและหลัง สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังนี้ ก่อนการฝึกมีคะแนนความสามารถ มีค่าเฉลี่ย 8.66 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.07 จัดว่ามีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับต้องปรับปรุง หลังการฝึกพบว่า มีคะแนนความสามารถ มีค่าเฉลี่ย 23.33 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.02 ซึ่งมีความสามารถในการอ่านอยู่ใน ระดับดี

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสามารถในการอ่านคำแบบมีภาพประกอบของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านช่อง ตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี พบว่า

1. ความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านช่อง ตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี หลังใช้สื่อการสอนอ่านแบบมีภาพประกอบ มีความสามารถในระดับดี แสดงให้เห็นว่าสื่อการสอนอ่านคำแบบมีภาพประกอบเป็นสื่อการเรียนรู้อีกประเภทหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ด้านการอ่าน สอดคล้องกับการศึกษาของ ศศิธร รัชญูเจริญ (2552, หน้า 66 – 70) ได้ศึกษาและพัฒนาการสอนอ่านเป็นคำโดยใช้ภาพประกอบ เพื่อเพิ่ม

ความสามารถในการอ่านคำประสมสระเดี่ยวของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอนอ่านคำโดยใช้ภาพประกอบ นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีความสามารถในการอ่านคำประสมสระเดี่ยวสูงกว่าก่อนการสอน การอ่านของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนอ่านเป็นคำ ด้วยเทคนิคการใช้รูปภาพ ช่วยให้ผู้เรียนอ่านเป็นคำได้ เข้าใจความหมาย จำได้ง่ายขึ้น จึงสอดคล้องกับการศึกษาของ สุมาลี จอดนอก (2551) พบว่าการสอนอ่านเป็นคำ ด้วยเทคนิคการใช้รูปภาพ มีค่าประสิทธิภาพ 88.61/90.41 ความสามารถในการอ่านเป็นคำอยู่ในระดับดี และสอดคล้องกับการศึกษาของปณณภา แพ่งพันธุ์ (2552) พบว่าการศึกษาความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านคำโดยใช้สีเป็นตัวกำหนดหน่วยเสียงในการอ่านคำ เด็กมีความสามารถในการอ่านคำเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับดี ดังนั้นวิธีการใช้สี เพลง นิทาน รูปภาพ เป็นสื่อในการสอนอ่านคำ จึงเป็นวิธีการสอนอ่านคำได้ดีและเข้าใจง่าย และเหมาะสมกับผู้เรียน โดยผ่านประสบการณ์ในการมองภาพและจำคำ ทำความเข้าใจความหมายของภาพ และประสบการณ์ในการอ่านคำโดยใช้ภาพประกอบ

2. ความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านช่อง ตำบลวังจันทร์ อำเภอกงกระเจา จังหวัดเพชรบุรีหลังใช้สื่อการสอนอ่านแบบมีภาพประกอบ มีความสามารถในการอ่านคำเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของ ดาราณีย์ จันทร์หอม (2550, หน้า 78) พบว่าการศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการอ่านคำต้องจองมีภาพประกอบคำในประโยคคำคล้องจอง ทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านคำได้เพิ่มขึ้นก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของ จงจิต ไชยวงศ์ (2550, หน้า 71) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยระบบแลกเปลี่ยนรูปภาพเพื่อการสื่อสาร พบว่ารูปภาพช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้ดีขึ้น ทำให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเข้าใจความหมายได้ง่ายตรงกับรูปภาพที่ใช้สื่อสารตามความเป็นจริง ดังนั้นรูปภาพจึงมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมากเพราะภาพประกอบจะช่วยอธิบายและเสริมเนื้อหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สนิท สัตโยภาส (2547, หน้า 43) ได้กล่าวถึงคุณและหน้าที่บทบาทของภาพประกอบไว้ดังนี้ ภาพประกอบช่วยดึงดูดความสนใจของเด็กสนใจหนังสือมากยิ่งขึ้น ภาพประกอบช่วยอธิบายสื่อสารและเสริมเนื้อหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ช่วยให้จดมุ่งหมายของหนังสือตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้จัดทำและ

ภาพประกอบช่วยจุดประกาย และสร้างจินตนาการสำหรับเด็กส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิด และรักความสวยงาม

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษามาใช้

ข้อเสนอแนะทั่วไป สำหรับการศึกษาศักยภาพในการอ่านคำแบบมีภาพประกอบ ของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านช่อง ตำบลวัง จันทร์ อำเภอกงกระจาน จังหวัดเพชรบุรี มีดังนี้

1. จากผลการศึกษาพบว่าหลังการใช้สื่อการสอนอ่านคำแบบมีภาพประกอบของเด็กที่มี ภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับดี ดังนั้น ครู ผู้ปกครอง และ บุคคลที่เกี่ยวข้องของเด็ก สามารถที่จะนำวิธีการสอนอ่านคำแบบมีภาพประกอบ ไปใช้แก้ไข ปัญหาการอ่านของเด็กได้ เพื่อให้เด็กมีความสามารถในการอ่านคำ เรียนรู้คำ อันเป็นพื้นฐานของ การอ่านในระดับต่อไป และเพื่อให้เด็กมีทักษะพื้นฐานในการอ่านภาษาไทยดีขึ้น

2. สถานศึกษาควรส่งเสริมครูให้จัดทำแผนการสอนการใช้สื่อการสอนอ่านแบบมี ภาพประกอบ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการอ่านของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจเลือกกลุ่มเป้าหมายที่ต่างออกไป โดยศึกษากลุ่มกรณีอื่นๆ เพื่อศึกษาผลการสอนอ่านคำแบบมีภาพประกอบกับเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้อื่น

2. กรณีศึกษาที่ผู้ศึกษาเลือกทำการศึกษาเป็นทักษะด้านการอ่าน ในการศึกษาครั้งต่อไป อาจทำการศึกษาทักษะด้านการเขียน ซึ่งควรได้รับการพัฒนาต่อจากทักษะด้านการอ่าน

เอกสารอ้างอิง

จงจิต ไชยวงศ์. (2550). *การพัฒนาทักษะการสื่อสารของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยระบบแลกเปลี่ยนรูปภาพเพื่อการสื่อสาร*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

คาราณีย์ จันทร์หอม. (2550). *การศึกษาศักยภาพในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการอ่านคำคล้องจอง*. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

ปยุตญา แพ่งพันธุ์. (2552). การศึกษาความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านคำโดยใช้สีเป็นตัวกำหนดหน่วยเสียงในมาตราตัวสะกดแม่กค. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. (2558). *จิตเวช ศิริราช DSM-5*. กรุงเทพฯ: ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์.

ศศิธร ชาญเจริญ. (2552). การสอนอ่านเป็นคำโดยใช้ภาพประกอบ เพื่อเพิ่มความสามารถในการอ่านคำประสมสระเดี่ยวของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สนิท สัตโยภาส. (2547). กระบวนการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

สุจิตรา สุขเกษม. (2554). ผลของการใช้สมุดสื่อสารภาพแบบพกพาที่มีต่อความสามารถในการสื่อสารของเด็กบกพร่องทางสติปัญญา. กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ, สถาบันราชานุกูล.

สุมาลี จอดนอก. (2551). การศึกษาความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนอ่านเป็นคำ ด้วยเทคนิคการใช้รูปภาพ. ปรินญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรนุช ลิมตศิริ. (2559). *การสอนเด็กพิเศษ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.